

XIV. EVF. • 49 SZAM
Cluj—Kolozsvár, 1931
március 1. Vasárnap

5691
400
As Uj Kelet és hám
Disztor 2. H. e. 8.

Kéiratokat nem
megőrzésükre nem vállalkozunk

Ramasetter Robert

BUDAPEST

Ara 5 lej

KELET

MEZŐGAZDASÁGI KAMARÁK ÉRTEKEZLETÉN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 9-77

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KOLFÖLDI

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénánem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Sietni kell Cuzának...

Akarva-nemakarva, melanchólikus érzések fogják el az embert, ha az antiszemita liga storojineti kongresszusról szóló beszámolókat olvassa. Van valami szerencsétlen tragikomikum abban a rövidlátó fanatizmusban, amellyel Cuza professor tanítványai meggyéröl-meggyére vándorolva, prédikálják a gyűlölet tanát, a szájtátva hallgató parasztság előtt, a zsidókra ügyekezvén kenni ennek az országnak minden baját és nyomorúságát akkor, midőn ma már minden iskolágyermek tisztában van azzal, hogy Románia gazdasági nehézségei csak egy láncszemét képezik az egész világot behálózó nagy krízisnek és a zsidók szenvednek a legjobban a szörnyű válság sulya alatt. Egyenesen fantasztikus az a bátorság, amellyel ezek az emberek, — akik között egyetemi tanár is akad — hétről-hétre kiállnak a nyilvánosság elé s a világ legártatlanabb arcával s a legbensőbb meggyőződés hangjait rezzegtetve, szenvedélyesen elszavalják sztereotip frázisaikat, amelyek egyszerűen meghazudtolják a kétségbevonhatatlan tényeket és elismert igazságokat.

A storojineci kongresszus felszólalói egy új ötletet dobtak bele a zsidóság elleni küzdelembe: a kisebbségek antiszemita ligájának gondolatát. A túlzó nacionalizmus hívei számára elképzelve sem lehet szebb és kellemesebb látvány, mint az, hogy a magyarok és németek, ukránok és oroszok, elefejtve az ő tengeri panaszait és sérelmeiket, zárt sorokba vonulnának fel a minden bajok kutterforrása: a zsidóság ellen. A divide et impera diabolikus gondolatának ragyogóbb alkalmazását talán még a világot hódító római császárok sem rajzoltathatták volna fel fantáziájukban. A kisebbségek antiszemita frontja nem fog létrejönni, mert a kisebbségeknek nem adat meg az a kivételes öröm, hogy fantazmagóriák fellegvárjaiban éljék ki fölös szellemi és morális energiáikat. A kisebbségeket mostohasorsuk a realpolitika göröngyös útjaira kényszerítik. És a kisebbségek nagyon jól tudják, hogy kivel szemben miért és hogyan kell védekezniük.

Ez volt egyébként az egyetlen új variáció azon a fugán, amelyen az antiszemita liga vezetői már esztendő óta furulyáznak több-kevesebb sikerrel a közvélemény fülébe. Egyebekben a téma a régi maradt: ugyanaz az alapmotívum, ugyanaz a három-négy hang a maga ezerszer elismert és monotonná unalmasodott változataival. Az ifjabbik Cuza megfogalmazásában például így fest a téma: „A zsidók és a kamatok ölik meg a parasztságot.” Amint látják, a kamatok és a zsidók külön vannak választva, ami egészen mást jelent, mintha az ifjabb, de nem kevésbé antiszemita Cuza George azt mondotta volna, hogy „zsidó kamatok” vagy pláne „zsidó uszorások”. Az ilyesmit azonban nehéz megkockáztatni Bukovinában, ahol a parasztság saját tapasztalataikból tudják, hogy az uszorkamátokat nem is annyira a zsidók, mint amennyire inkább a liberális bankok szedik nagy előszeretettel.

George Cuza azonban jónak látta nem bojgálni ezt a kérdést. S így bevezetőben a lojikát fejtegetésre állítva, oda konkludált, hogy a gazdasági válságot csak úgy lehet gyökeresen orvosolni, ha kisajátítják a zsidó vagyono-

A jövő héten parlament elé kerül Manoilescu kényszerszindikalizálási javaslata

Az UGIR küldöttsége kijelentette Manoilescu előtt, hogy elvileg nem foglaj állást a javaslat ellen, de egyes intézkedések módosítását kéri. Madgearu földművelésügyi miniszter a mezőgazdaság modernizálásának szükségességét hangoztatta a mezőgazdasági kamarák értekezletén

Bucuresti-Bukarest, február 28. (Az Uj Kelet tudósítójától). Manoilescu ipar- és kereskedelemügyi miniszter tegnap délután fogadta a Gyáriparosok Országos Szövetségének küldöttségét. A gyáriparosok rámutattak arra a miniszter előtt, hogy elyben nem foglalnak állást a nemzetközi ipar szindikalizálásáról szóló törvényjavaslat ellen. Ugyanakkor azonban kijelentették, hogy a javaslat jelenlegi formájában több olyan intézkedést tartalmaz, amelyek súlyosan érintenek a gyáriparosok és általában az egész romániai ipar érdekeit. Az UGIR delegátusai lényegében ugyanazokat a kifogásokat hozták fel a javaslat ellen, amelyeket a hétfői kolozvári értekezleten fejtett ki a gyáriparosok képviselője. Az UGIR nem tartja valószínűnek, hogy a javaslat meg tudná oldani a fogyasztás és a hitelválságot, a mellyel ma az ipar megküzdeni kénytelen, de ezenfelül a szindikátusba való tömörítés egzisztenciához juttatná életképtelenségre itélt és ennél fogva felesleges iparvállalatokat a meglévő és szükséges vállalatok rovására. Az áruk uniformizálása minőségük leromlásához kell hogy vezessen, a közös eladás pedig kizárná a vállalatokra buzditólag ható konkurenciát, végül pedig a törvényjavaslat megakasztja természetes fejlődésükben és stagnálásra kényszeríti az iparvállalatokat.

Az iparügyi miniszter megnyugtatta a gyárosokat

Manoilescu iparügyi miniszter válaszában hangsúlyozta, hogy az iparvállalatok szindikalizálása a kormány gazdasági programjának egyik legfőbb pontját képezi, amelyről semmilyen körülmények között nem mondhat le. Hozzátette azonban, hogy hajlandó a gyáriparosok képviselőivel tárgyalásokba bocsátkozni mindazokról a módosításokról, amelyek a szindikalizálás elvének fenntartása mellett a törvényjavaslat könnyebb és praktikusabb alkalmazását elősegíti. Manoilescu hangoztatta, hogy a szindikalizálási javaslat logikus módon az ipari termékek olcsóbbodásához fog vezetni, ez emellett fogja a fogyasztást, ami viszont ugyancsak kedvezően fog visszahatni a termelésre.

kat és szétosztják a parasztek között. Ime egy egyszerű recept, amely mároholnapra megszüntetné a munkanélküliséget, az ipari túlprodukción, a fogyasztás nagy válságát, sőt talán még racionalizálná is Románia primitív, még csak gyermekeipőben járó mezőgazdasági termelését. Az egyszerű és naiv parasztek előtt azonban még ilyen kijelentéseket is meg lehet kockáztatni. Mert a parasztek nem gondolkodik kontinensekben. Az ő gondolatvilága a maga falujának szűk körére van beállítva s a zsidó vagyonok felosztása kétségkívül szimpatikus ötlet lehet számára, ha arra gondol, hogy a zsidó boltból neki is juthat egy-két liter petróleum, ami mentesítene egyidőre a világitási gondoktól.

Amikor a zsidó vagyonok kisajátításáról beszélnek, Cuza és társai arra hívatkoznak, hogy a zsidók aránytalanul jólétben, bőségben és gondtalanságban,

Ma délelőtt az iparügyi miniszter már meg is kezdte a tanácskozásokat az egyes iparágak képviselőivel. A miniszter mindenekelőtt is a petróleumtermelők küldöttségét fogadta, akikkel behatóan tanácskozott a petróleum- és olajtermékek olcsóbbodásáról. Hétfőn a cukorgyárak képviselői kerülnek sorra. Az már teljesen bizonyosra vehető, hogy a cukorgyárak le fogják szállítani a cukor árát. Az azonban még bizonytalan, hogy ebből az árleszállításból a fogyasztó tömegek fognak-e valamit profitálni. A kormány ugyanis azzal a gondlattal foglalkozik, hogy a differenciát a költségvetés bevételi forrásának állítsa be.

Modernizálni kell a mezőgazdaságot
Bucuresti-Bukarest, február 28. A me-

Olaszország és Franciaország csatlakoznak a londoni tengerészeti egyezményhez?

Jelentős közefedés történt az angol-olasz felfogásban. A tárgyalások eredményességéről még csak kombinációk vannak

Berlin, február 28. Római jelentés szerint az angol tengerészeti tárgyaló bizottság kedvező atmoszférában folytatja a leszerelésre vonatkozó tárgyalásokat. Az olasz-angol felfogásokban jelentős közefedés tapasztalható.

Diplomáciai körökben azt állítják, hogy az ellentéteket sikerült a tengerészeti tárgyalások során kiküszöbölni s Olaszország csatlakozni fog Franciaországgal együtt a londoni tengerészeti egyezményhez.

London, február 28. Henderson és Alexander vasárnap délbén átutaznak Párizson és rövid ottartózkodásuk alatt tájékoztatták Briand és Dumont római tárgyalásaik eredményéről. A két angol miniszter délután négy órakor tovább utazik London felé.

Rómában tegnap délután 6 órakor Grandi és Sirianni tengerészeti miniszter egy órán át tájékoztatták Mussolinit a tár-

élik napjaikat ebben az országban. Csakugyan a háboruban és a háborút követő egy-két esztendőben kedvező lehetőségei voltak azoknak a foglalkozási ágáknak, amelyekben a zsidók nagyobb szerepet töltenek be. Egyes zsidók jólétéről lehetett szó csupán. Am amikor rólunk van szó, mindig szívesen általánosít a közvélemény, amely a zsidók elbírálásánál kizárólag az induktív logikai gondolkodás módszerét hajlandók igénybevenni. A zsidóság belső kohéziója távolról sem oly tömör, mint aminő zárt egységbe szeret bennünket foglalni a körülöttünk élő világ fantáziája. S így történt meg az, hogy egyesekből kiindulva, minduntalan az egész zsidóság jólétét hányták és hányják szemünkre. És nem veszik észre, nem hajlandók észrevenni a zsidóság zömét alkotó tömeget, a feneketlenül mély és fájdalmasan nagy nyomorát.

Ma már azonban az induktív mód-

zógazdasági kamarák uniójának helyiségeiben ma értekezlet volt a kamarák tagjainak részvételével. Madgearu elnökölt, aki hosszabb beszédében mutatott rá a mezőgazdaság problémáira, hangsúlyozva az agrárreform mielőbbi befejezésének fontosságát és rámutatott arra a nagy feladatra, amely a mezőgazdasági kamarákat a jövő feladatainál terheli.

Potarca, az unió új elnöke szólalt fel ezután, aki szerint az agrárreform megfelelő töké nélkül lett végrehajtva és ez okozza a termelés és értékesítés legnagyobb zavarait. Modernizálni kell a mezőgazdaságot, a többtermelésre kell törekedni, minőségi tekintetben is javítani kell és fejleszteni kell az állattenyésztést.

gyalások eddigi eredményeiről. Este 9 órakor a római angol nagykövetségen bankett volt, amelyen kivételesen Mussolini is megjelent s az angol miniszterekkel a bankett tartama alatt is élénk megbeszélést folytatott.

Henderson és Alexander ma délbén a Quirinálban audiencián jelentek meg az olasz király előtt.

A tárgyalások eredményéről mindeidég csak kombinációk vannak forgalomban.

— Dél-Afrikát földrengés rázta meg. Londonból jelentik: A délafrikai Pretoriától nyugatra eső területen földrengés volt. A legnagyobb károkat Rustenburg környékéről jelentették. A táviró- és telefonösszeköttetések Rustenburggal megszakadtak.

szer sem segít. A gazdasági válság elsősorban azokat a foglalkozási ágakat kezdte ki, amelyek számára az elmúlt évek konjunktúrája jobb megélhetési lehetőségeket biztosított. A fogyasztás válsága a legsúlyosabban a kereskedőket érinti, a hitelválság és a túlprodukción az iparra nehezedik mázsányi sulyal, — a szabad foglalkozásuk között pedig ugyancsak felütötte fejét az intellektuális munkanélküliség. A zsidó polgárságot ellenállhatatlan erővel ragadja magával a pauperizálódás sodra. A zsidó középosztály megindult a deklasszáció felé vezető úton s a zsidóság felelősségteljes vezetői gondterhes arccal kérdezik: hol van itt a kiút?

Ha tehát Cuza és társai felvetették programukba a zsidó vagyonok kisajátítását, úgy igyekezniük kell minél hamarabb kormányra kerülni, mert a jelek szerint nemsokára nem lesz már mit kisajátítsanak.

prajáték.
erett.
a.
őszene.
ngv.
k dalok.
ch: Operett.
ngv.
ngv.
gi tánczene.
március 1.
Gyermekóra. 12.50.
ekar. 19: Grammfóó.
1.30: Üzenetek.
sághírek, kozmetika.
ne. Majd: Zenekari
főhangv. 3: Rádió-
ja. 4.15: Rádió Sza-
Pontos időjelzés, idő-
klám és művészet.
ü operett. Majd: Ci-
ari hangv.
gv.
Kamarazene.
ok szöveg nélkül.
nstein. Csajkovszkij.
pin. Schubert művel.
ne.
erü zene.
trészetek.
era.
mf. hangv. Corelli,
Mumle, Bizet, Bellini.
enbach: Szép Heléna
zenekar.
Szimf. hangv.
redelések
SITÉS
ankáknak montirozá-
nyozását és javítá-
dó kiállítás. Somlyai
Maniu.
származó, kitűnő
vő 48 éves jól kon-
lósos, önálló jólmenő
s hasonló helyzetben
helyet házasság cél-
ére a kiadóba.
esz minden mennyi-
etárius étterem Cluj
ség. Az Egyetem
ndahelyiség nyomda-
is május 1-re bérbe-
dr. Sebestyén József
rii 20.
lakás azonnalra ki-
yetem ucca 3. Ház-
bás lakás azonnalra
Str. Basarabia (Ke-
áfelügyelőnél.
kézimunkák meg-
kézimunkaszalónjára
könyvelő, magyar,
ssal, perfekt román,
st és könyvelést, ad-
st és minden irodai
ek „Adminisztrator”
retnek.
tszer háromszobás
lom u. 16. Értekezni
első emeleten négy-
s. Egy üres szoba
chenyi-tér 39. Ház-
praxissal, nagy vá-
vallásu fogorvosnak
ammer Cluj, Strada
42 éves, vagyonos
tes, tehermentes há-
megfelelő hozomány-
monizáló” jellegűre

UZLET LELKE
UJ KELET

Lipsky és Stephen Wise a Jewish Agency amerikai konferenciáján

Vita nélkül szavazta meg az északamerikai Jewish Agency a Keren Hajjeszod számára a két és félmillió dollárt

Grandiózus keretek között, az egyetemes amerikai zsidóság képviselőinek részvételével zajlott le a konferencia

Hogyan szavaztak meg 50 ezer dollárt a zsidó legiónáriusoknak?

— Az Uj Kelet állandó tudósítójától —

Newyork, február 28. A Hotel Biltmore előtt az autósor végtelenje jelzi, hogy a Jewish Agency északamerikai országos gyűlését tartja a hotel nagytermében. Az autósor egyben mutatja a rendezésnek a grandiózus méreteit. Ez azonban csak az ülésteremnek, ahogyan itt nevezik, a „zöld-ek” feltűnő. Itt olyan természetes dolog az, hogy a zsidó gyűléseket a legelegánsabb hotelben tartják meg, mint az, hogy egy királyságban a koronatanács a királyi palotában ülésezik. A Hotel Biltmore és termel szépség tekintetében felveheti a versenyt bármelyik európai hotellel. Egy folyosón át irányítják a lakások az érkezőket egy hatalmas hallon keresztül a lift-férembe, ahonnan tiz lift szállítja őket a hatodik emeleti díszterembe. Ezer ülőhely áll a kongresszus résztvevőinek rendelkezésére. Az emelvény felett hatalmas fekete-fehér lobogó díszelleg. Teljes parlamenti berendezés: két gyorsíró hangtalan gyorsírógépen továbbit villamos vonalon minden szót a jegyzőkönyvvezető irodába, ahol azonnal minden határozatot legegyszerűsége visszahoznak. Az asztalon megafon van elhelyezve.

Ötszáz delegátus

A nagy termet már d. e. 10 órakor megtöltötték az ország minden részéből érkezett delegátusok. Számszerint több, mint ötszáz ember vész részt a kongresszuson és a Newyork elsőrangú cionistáiból álló közönség, akik a beállított hangszórókon minden szót kitűnően hallhattak.

Amerikában még a zsidók is komolyan veszik a pontosságot és így délelőtt pont 10 órakor helyet foglal az emelvényen a kongresszus vezetősége. Morris Rothenberg, a Palesztina-hivatal elnöke, Robert Szold, az Egyesült Államok cionista szervezeteinek elnöke az elsők. Ök ketten Felix M. Warburg távollétében elnökölnek. Mellettük helyezkednek el Stephen Wise és Louis Lipsky, akiket a közönség lelkesen ünnepel, továbbá dr. Cyrus Adler, dr. L. K. Frankl, James Morchall, ifj. Strauss Nathan, Edward Jacobs és még tizenöt ismert amerikai előkelőség a pénz és a szellem világából.

Nem filantropia — csak Keren Hayesod

Az ülést kalapácsütéssel nyitotta meg Morris Rothenberg. Palesztina válságos helyzetéről beszélt, ismertette a Jewish Agency konferenciájának célját, kifejtve, hogy ez évben külön kell választani a Keren Hayesod és az általános zsidó filantropia célokra kollektálendő összegeket. A zsidó népi felszabadítás mozgalma válságos időköt él át és ezért most minden energiát a Keren Hayesod jövedelmeinek fokozására kell fordítani. Eppen ezért azt szeretné, hogy ezen a konferencián kizárólag a K. H. részére szükséges pénzt szavazzák meg.

Utána a helyi és vidéki szónokok tartották meg beszédeiket. Az északamerikai Jewish Agency konferenciáján minden szó a cionizmus és Erec Jisrael érdekében hangzott el. A délelőtti programot Louis Lipsky beszéde zárta le, aki egyike az amerikai zsidóság legnépszerűbb alakjainak. Lipsky nem tartozik a pénzarisztokraták világába. Amerikában pedig a népszerűség csak a milliók arányában nő. De Lipsky kiváló egyénisége, szónoki művészete, ragyogó ötletessége és az egyéniségből áradó szuggesztív hatás milliók nélkül is megszerezte számára a népszerűséget. Minden szava tűz, minden mondata megváltozhatatlan szentencia, melyeknek vezetőség és hallgatóság ezen a konferencián is egyaránt behódolt.

Két és fél millió dollár a Keren Hayesodnak

Délután pontban három órakor Robert Szold nyitotta meg a konferencia folytatásos ülését. A terem most már zsúfolásig megtelt, a karzaton pedig a közönség nagy tömege szorongott. Fiatal lányok és

fiúk, a cionizmus amerikai rajongói, mint mindig, most is tüntető lelkesedéssel vettek részt a konferencián és jutalmazták tapsviharral annak szónokait. Dr. L. K. Frankel felolvasta a határozati javaslatot, melyben két és fél millió dollár összegyűjtését kéri a Keren Hayesod számára. Beszédében ismertette azt a felosztást is, amely szerint egyes államokra kirótták az összegyűjtendő összegeket.

„Nem cionista konferencia”

Newyorkra egyedül egymillió dollár esik ebből a számból és a szónok kérte, hogy a konferencia szavazza meg a kért összeget. A karzat közönségének frenetikus ovációja mellett, lelkes hangulatban, felállással szavazta meg a konferencia az egymillió dollárt. Egyetlen delegátus sem maradt ülve.

Stephen Wise emelke lett ezután szólásra. Mig délelőtt Lipsky, délután ő állott az érdeklődés középpontjában. Beszédét így kezdte:

„Még soha nem beszéltem „nem cionista” gyűléseken és ma először jutottam olyan kellemes helyzetbe, hogy ezt megtehessenem. De legkellemesebb meglepésemre, a „nem cionista kongresszuson mindenről beszéltek, csak arról nem, ami „nem cionizmus”.

„Nem taps kell, hanem csekk”

Wise beszédét a hallgatóság tapsorkán-

jai szakították félbe. Wise erre így válaszolt:

— Nem taps, hanem csekk kell nekünk!

— Meg lesz a pénz — kiáltották feléje a kongresszus résztvevői és csekk-könyvecskéket, bankókat lobogtattak feléje. Wise szuggesztív hatású beszédére azonnal gyűjtést akartak rendezni a teremben, de az elnökség nem engedélyezte, azzal, hogy majd felkeresik az adakozókat lakásukon.

Ezután jiddis nyelven (a kongresszus tárgyalási nyelve az angol volt) egy harminc év körüli fiatalember kért szót. Mint a zsidó légio volt harcosa, ötvenezer dollárt kért arra a célra, hogy az egykori légio háromszáz Amerikában élő tagját Erec Jisraelban letelepítsék. A kérés váratlanul érte a vezetőséget és az első percben a javaslatot nem is akarták szavazásra bocsátani. De nem volt kitérés, mert Louis Lipsky lelkes filippikát rögtönzött a javaslat mellett és így történt meg, hogy a Jewish Agency kongresszusán megszavazták a legiónáriusoknak szükséges pénzt.

A grandiózus konferencia a befejezésében nem különbözött az erdélyi kisvárosokban szokásos cionista összejövetelektől: a Hatikva eléneklésével, lelkes hangulatban ért véget a konferencia.

Hoffmann Nándor

Nem helyezik át Aradra a temesvári kormányzóságot

Bocu Sever tartományi igazgató szerint az áthelyezés híre annyira komolytalan, hogy nem is érdemes foglalkozni vele

Timisoara-Temesvár, február 28. Hetek óta a bukaresti sajtó arról ír, hogy a bánsági direktorátus székhelyét Temesvárról áthelyezik Aradra. Bár ezt a hírt Bocu Sever megcáfolta, a bukaresti sajtó még mindig a küszöbön álló változásra készíti elő közönségét, sőt minden cáfolat ellenére azt írja, hogy a bánsági kerületi igazgatóság székhelye rövid időn belül átköltözik Aradra, ahol a hatalmas üzletvezetőségi palotában már helyet is csináltak neki. A székhelyváltás a direktorátus kibővítését is maga után vonná, amennyiben Szatmár és Hunyad vármegyéket csatolná hozzá.

A változást állítólag Pop-Csicsó István szorgalmazta és érte el, aki Aradnak ilyenformán akar kárptólást nyújtani azért, hogy egyetlen magasabb állami intézménye nincs. Temesvár — így szól az indoklás — ipari város és a direktorátusi székhely nélkül is fejlődik. Aradnak ellenben életszükséglet, hogy a kormányzóság székhelye legyen. Arad azonkívül földrajzilag is inkább fekszik a kormányzóság központjában, mint Temesvár, úgy, hogy mindenképpen meg kell tenni a kormányzóság székhelyének.

Mindezek az indokok — írják a bukaresti lapok — a kormányt arra indítot-

A kolozsvári dr. Mátyás-féle

Park Szanatorium

Dr. Traub Vilmos

v. berlini osztályvezető orvos párisi szív-körkörtani aszisztens, bécsi klinikai orvos vezetése a fű

Legmodernebbül felszerelt diagnosztikus és terápiás

szív- és tüdőosztályt létesített.

Elektrocardiographia. Oxigén-szénsavas fürdők, stb.

Az összes modern tüdősebészeti beavatkozások

(légmell, tüdőplomba, jacobeaus műtét, thorakoplastika).

Közelebbi felvilágosításokat ad:

„PARK” Szanatorium Igazgatósága. Cluj-Kolozsvár

Kolozsvár főterén a régi Altoncz-féle

üzlethelyiség kiadó

Bővebben:

Dr. Sebestyén ügyvédi iroda Piata Unirii No. 20.

ták, hogy Pop-Csicsó kérelmét teljesítse, úgy, hogy már a legközelebbi időben meg történik a kormányzóságnak Temesvárról Aradra való átköltözése.

Bocu Sever kormányzó, akihez felvilágosításért fordultunk, ezeket mondta:

— Beszéltem a miniszterelnökkel, résztvettem több miniszteri anketén, de soha egy pillanatra sem került szóba a direktorátus ügye. Amikor Temesvárra visszatérkeztem, százával rohantak meg az emberek, vajjon igaz-e, hogy a direktorátus székhelyét áthelyezik Aradra. Természetesen megcáfoltam a hírt és megcáfoltam most is, még pedig utoljára, mert a verziót olyan komolytalanul tartom, hogy nem is érdemes vele foglalkozni. Az, hogy Temesvár székhelye a kormányzóságnak törvényileg le van szögezve és ha azt akarják, hogy a székhelyet Aradra helyezze át, a törvényt is meg kellene változtatni, már pedig a közigazgatási törvény módosítása egyáltalában nem vonatkozik a direktorátusokra.

Arra a megjegyzésünkre, hogy Pop-Csicsó István áll az akció mögött, Bocu Sever így válaszolt:

— Lehet, hogy így van, de ez még nem jelenti azt, hogy az akció sikerrel is jár. Bukarestben sem akarnak tudni arról, hogy a direktorátus székhelyét Temesvárról Aradra helyezze át, ez a találgatás tehát egészen komolytalan és kijelentem, most cáfolom meg utoljára. Bármit is mondjanak ezentúl, többé nem cáfolok, mert nem érdemes.

Egy washingtoni fizikus készületet konstruált, amely hat hétre előre tudja megjósolni az időjárást

Newyork, február 28. Az amerikai lapok erősen foglalkoznak. A F. Moore washingtoni fizikusnak sikeres kísérletével, amelynek segítségével az időjárás prognózisában valóságos forradalmat idézett elő. Moore professzor főként azt akarja, hogy az időjárás bizonyos zónákban ne egy-két napra lehessen előre bejósolni, hanem hónapokra kihatóan. A mostani időjárásról még napokra is ingadozók és a teljesen biztos prognózis az utópiai birodalmába tartozik.

Az utóbbi husz évben számos olyan intézet jött létre, amelynek egyedül célja az időjárás prognózistát tanulmányozni. Nagyon fontos lenne előre ismerni a jó, vagy rossz időjárást, nem csak a mezőgazdának és a közlekedés körüli foglalkozóknak, hanem főképp a vállalkozóknak, akik hosszabb utakat leginkább azért nem vállalkoznak, mert nem tudják, hogy a távolabbi zónákban milyen időjárásra találnak.

Moore oly műszert konstruált, amelynek segítségével nemcsak minden időben le lehet mérni a légköri nedvességet, hanem ki lehet mutatni vele azokat a hatásokat, amelyeket egy adott pillanatban a levegőben lévő porszemek gyakorolnak. A professzor már évek óta próbálja ki ezt a műszert és legújabb kijelentése szerint az atmoszferikus állapotokat nem nyolc napra tudja előre bemondani, hanem négy és hat hétre. Azt hiszi, hogy egy év múlva annyira tökéletesítheti apparátusát, hogy az mindenütt biztos időjósokká lesz alkalmazható.

Előnye az új apparátusnak, hogy nem kell ballonnal 30—35 kilométer magasságban lemérni a légköri nedvességet, mint ahogy ez most van egykorlatban, hanem egy három kilométeres hegy-gerincen föl lehet állítani meglehetősen szilárdítani a készüléket, amely sok vidéken alacsonyabb légköri lév nemcsak a napsugarakat befogó porszemekkel vet számot, hanem a légköri kigöngyölésekkel. Moore professzor egyébként az Atlanti óceán és a kicsiny szigetére vonul, ahol a 25 méter magasságu Atilia nevű hegy folytatja kísérleteit. Ha itteni munkáját bevégezte, Afrikába megy asszultenseivel, hogy a forró égőv alatti napsugarakon is kipróbálja készülékét.

Zelea

Itélet

Bucuresti

Kelet tudós... gárda perén... tes, az Ade... vetett merén... körü nyomoz... megállapítás... tonai jellegű... államcsíny u... gadni a hat... lyein lefogla... derült az, ho... delmet jelent... ságra. A ter... a sziguranca... nut és a vas... akiknek letar... resti törvény... A bír

A bír

Miután a... dott, a bukare... vádiratot, am... után négy óra... szék Buicliu t... tanács tagjai... rák, míg a v... ügyész képvise... intézkedéseket... és az igazságüg... ták meg. A köz... ják. Mintegy sz... a terembe — ez... tetést rendezne... hányászor kinyil... A vádlottak, Z... vonulnak be a... Zelea

Felolvassák a... dödik a vádlott... Corneliu Zelea... aki körülbelül u... tumokkal védeke... végzésének mege... jelenti, hogy a v... alapján működő... szervezet. Ha el... mint aminők a l... rénylője) ezért n... zetet felelőssé t... nem lehet őt, a sz... nusítani. Elmond... után a vizsgálóbír... gatta ki, amiből... következtethetett... súlyos dolgokat kó... „Mára... mert h... ségbee

Ezután sorban r... fektetett konkrét... — Máramarosba... dotta Zelea Codrea... nük a kétségbee... létesítettünk a má... úgy, mint Bukovin... nekért ugyancsak... felelőssé tenni, his... vénység felmentő... szes vádlottak ügyé... A továbbiakban... reanu a vasgárda... jelenti, hogy a sz... volt a vasgárda int... het tehát a szervez... biztonság ellen irán... Elnök: Miért ado... szigoruan bizalmas... Zelea Codreanu:... azt, hogy megtudják... vezetnek. Az állami... táknak kellemetlensé... Egy utasi... a megenged... Ezután Codreanu... zik az ellen, hogy a... által hozzaintéztett

Zelea Codreanu és a vasgárdisták szenzációs pere a bukaresti törvényszék előtt

Dumitrescu ügyész drasztikus vádbeszédet mondott az antiszemita mozgalmak ellen és a vasgárdisták szigorú megbüntetését követelte

Zelea Codreanu nem érzi magát bűnösnek, Totu megtagadja a vallomást, Constantin Danila pedig kijelenti, hogy Borsán lett antiszemita. Dumitrescu ügyész hajmeresztő részleteket leplezett le a vasgárda szervezetéről és alapszabályairól

Ítéletkihirdetésre a jövő héten kerül sor

Bucuresti-Bukarest, február 28. (Az Új Kelet tudósítójától.) A bukaresti törvényszék tegnap délután kezdte meg a vasgárda perének tárgyalását. Mint ismeretes, az Adeverul főszervezője ellen elkövetett merénylet után a vasgárda széleskörű nyomozást kezdett, amelynek során megállapítást nyert, hogy a vasgárda katonai jellegű szervezkedést folytatott és államcsíny útján igyekezett magához ragadni a hatalmat. A vasgárdák székhelyein lefoglalt iratokból kétségkívül kiderült az, hogy a vasgárda állandó veszedelmet jelent a közrendre és a közbiztonságra. A terhelő dokumentumok alapján a vasgárda letartóztatott Zelea Codreanun és a vasgárda hat másik vezetőjét, akiknek letartóztatási végzését a bukaresti törvényszék is megerősítette.

A bírák, a vádlottak és a közönség

Miután az előzetes vizsgálat befejeződött, a bukaresti ügyészség elkészítette a vádiratot, amelynek alapján tegnap délután négy órakor kezdte meg a törvényszék Buicliu tanácsa a per tárgyalását. A tanács tagjai Solomonescu és Costin bírák, míg a vádat Procop Dumitrescu ügyész képviseli. A hatóságok széleskörű intézkedéseket tettek a rend fenntartására és az igazságügyi palotát csendőrök szállták meg. A közönséget főleg diákok alkotják. Mintegy száz diák nem tudott bejutni a terembe — ezek hangos szimpátiatüntetés rendeznek a vádlottak mellett, valahányszor kinyílik a tárgyalóterem ajtaja. A vádlottak, Zelea Codreanuvól élőkön vonulnak be a terembe.

Zelea Codreanu kihallgatása

Felolvassák a vádiratot, majd megkezdődik a vádlottak kihallgatása. Elsőnek Corneliu Zelea Codreanuvól hallgatják ki, aki körülbelül ugyanazzal az argumentumokkal védekezik, mint letartóztatási végzésének megerősítése alkalmával. Kijelenti, hogy a vasgárda egy a törvények alapján működő és a rendet respektáló szervezet. Ha előfordulnak olyan esetek, mint aminek a Dumitrescué, (Socor merényletje) ezért nem lehet az egész szervezetet felelőssé tenni. És különösképpen nem lehet őt, a szervezet vezérét megvannusítani. Elmondja, hogy letartóztatása után a vizsgálóbíró 16 óra keresztül hallgatta ki, amiből a kívüllág könnyen arra következtethetett, hogy isten tudja, milyen súlyos dolgokat követett el.

Máramarosba azért mentünk, mert hivat bennünket a kétségbeesett nép

Ezután sorban reflektál a vádiratban lefektetett konkrét vádpontokra. — Máramarosba azért mentünk — mondotta Zelea Codreanu, — mert hivat bennünket a kétségbeesett nép. Szervezeteket létesítettünk a máramarosi falvakban, ép úgy, mint Bukovinában. A borsai eseményekért urvancsak nem lehet a vasgárdát felelőssé tenni, hiszen a szatmári törvényszék felmentő ítéletet hozott az összes vádlottak ügyében.

A továbbiakban elismeri Zelea Codreanu a vasgárda katonai jellegét, de kijelenti, hogy a szigorú tudomása volt a vasgárda intézkedéseiről. Nem lehet tehát a szervezet megbűntetését az állambiztonság ellen irányuló tekinteni.

Elnök: Miért adott ki akkor titkos és szigorúan bizalmas utasításokat? Zelea Codreanu: Eleinte nem akartam azt, hogy megtudják, kik a tagjai a szervezetnek. Az állami tisztviselő-vasgárdistáknak kellemetlenségei lehettek volna.

Egy utasításomban tulleptem a megengedett határt z

Ezután Codreanu energikusan tiltakozik az ellen, hogy a vidéki szervezetek által hozzáintézett leveleket kompromit-

táló okmányok gyanánt állítsák be vele szemben. Ami az általa küldött utasításokat illeti, elismeri, hogy egyes utasításiban túllépte a megengedett határokat. Közvetlenül azonban nem buzdított senki sem erőszakos aktusok elkövetésére, már pedig cselekedeteire csakis ebben az esetben volna alkalmazható a Marzescu-féle rendtörvény.

Ezután Mihai Stelescu galaci vádlottat, majd Moise Lefter galaci ügyvédet hallgatja ki a bíróság. Fetter kijelenti, hogy a vasgárda nem titkos szervezet és célja a kommunizmus elleni küzdelem. Jon Banea a következő vádlott. Tagja volt a Codreanu alatt működő első 14 tagu komiténak. Kifejti, hogy csak egyetlen kompromittáló levelet találtak nála: azt, amelyet ő Lefternek írt, közvetlenül a máramarosi zavargások után.

Totu nem hajlandó részletes vallomást tenni

Nicolae Totu kihallgatására kerül sor. Davik Falik gyilkosa kijelenti, hogy nem hajlandó részletes vallomást tenni s mindössze a következőket jelenti ki: — Ezekkel a vádakkal szemben egyáltalán nem érzem magam bűnösnek.

Nagy érdeklődés közepette kezd meg ezután a bíróság Constantin Danila, a borsai zavargások hírbet hősének kihallgatását. Danile kijelenti, hogy a borsai látogatása után határozta el magát arra, hogy belépjen a vasgárdába.

„Borsán lettem antiszemita“

— 1930 áprilisában Borsán voltam — mondja Danila — és előadást tartottam. Előadás közben a zsidó lakosság megtámadott és kövekkel dobált meg. Attól a pillanattól antiszemita lettem és később visszamentem Borsára, hogy kulturális kongresszust szervezzek meg Dumitrescu elnöke alatt. Ezután következett a szatmári per, amelyen felmentettek és csak pénzbüntetésre lettem elítélve.

A vád egy agresszív hangú levelet ró Danila terhére. Danila kijelenti, hogy a levelet a vasgárda szellemében írta és hogy az a kitétel: „a tolvajokat és árulókat karóba huzni“ — szimbolikusán értelmezendő.

A ludasi vezér hat elemije

Az utolsó vádlott Amos Horatiu Pop, a marosludasi vasgárdisták vezetője, akitnek vallomását élénk derűség kíséri. Horatiu Pop kijelenti, hogy nem volt tudomása arról, miszerint a vasgárdába való beavatkozás törvénybe ütköző cselekedet volna. Annál is kevésbé, minthogy a század zászlójának felszentelését Vajda miniszter ur engedélyezte, aki nagy ember és jobban tudja, mit csinál, mint ő, a szegény kereskedő, akinek csak hat elemije van... Egyébként is látta, hogy a nemzeti parasztpárti vezetők nagy tömeget vonultatnak Gyulafehérvárra. Valami ilyesmit akart a vasgárda is csinálni, csak még — szebbet. (Derűltetés). Az elnök megkérdézi Pop Horatiust, hogy mi van azzal a levéllel, amelyben felhívta Codreanuvól, hogy indítsa meg az élet-halál-harcot? Vádlott azt válaszolja, hogy ő a választási harcra gondolt.

Három informátort hallgatott ki ezután

Vasárnap és hétfőn 3, 5 és 7 órakor a MAGYAR SZÍNHÁZBAN

A NEGYORDÓG

folytatja diadalmas útját

Vasárnap délelőtt kettős műsorral nagy matiné. Minden ötvenedik jegy tulajdonosa ajándékot kap. o o o o o o

...kot is felmentették, holott már látni kellett volna, hogy ez a diákmozgalom veszélyes utra tévedt.

Sorra felmentik a gyilkosokat

Röviddel ezután Totu Csernovichba megy és meggyilkol egy más felekezeti fiatalembert. Őt is felmentették. Következett a nagyváradi kongresszus. Az állam milliókat költött el, hogy a diákok oda utazhassanak. És olyan szegényteljes dolgok történtek ott, amelyek fájdalommal kellett, hogy eltöltseken valamennyiünket. Különösen arra gondolva, hogyan fogja a külföld az ilyen eseményeket megítélni.

Az ügyész ezután ismerteti a vasgárda keletkezésének történetét. A vasgárda az antiszemitizmust főleg eszközül akarta felhasználni, vagy pedig közvetett és nem tulajdonképpeni célul, mert az antiszemitizmus révén a vasgárda-mozgalom könnyebben terjedhetett. Minden bajt a zsidókra hárítottak és ezzel és egyéb felelőtlen fogadkozásokkal próbálták agítani a nékülöz és szenvedő lakosság között. A vasgárda az olasz fasiszta mintájára volt megszervezve. Voltak A és B típusú, titkos és nyílt fészkek. Voltak „kereszt-testvérek és nap-testvérek“. A szervezet vak engedelmséget követelt a vezérrel szemben, amelynek az élet feláldozásáig kellett elmennie. Az alapszabályok halálbüntetést írnak elő a szponokra. A vasgárdában Stere meggyilkolásáról beszéltek és hasonló fenyegetések hangzottak el Cade-revel és Iuniannal kapcsolatban is. Lehet-e azt mondani, hogy ez a szervezet a törvényes kereteken belül működött?

Az ügyész végül a Marzescu-törvény 10. paragrafusának alkalmazását kéri a vádlottakra.

A védőbeszédet következtek ezután. Nelu Stefanescu és Ionel Mota ügyvédek beszédei után a tárgyalást szombat délutánra halasztották el. A szombat délutáni tárgyalás során befejezést nyertek a védőbeszéd s hasonlóképpen a replikák is.

Ítéletkihirdetés a jövő héten lesz.

Rosenberg besszarábiai zsidó képviselő beteresztette a kamarában az állampolgársági törvényjavaslatot

Bucuresti-Bukarest, február 28. (Az Új Kelet tudósítójától.) A parlament ülésén ma délután nagyfontosságú esemény történt. Rosenberg besszarábiai képviselő parlamenti iniciatívából az állampolgársági törvényjavaslatot nyújtotta be, mely körül esztendő őta járt tojástáncot a nemzeti parasztpárti kormány. Rosenberg képviselő törvényjavaslatát módosítja az 1924-es állampolgársági törvényt olyképpen, hogy mindazok, akik a hatóságok hibájából, vagy önhibájukból kiharadtak az állampolgársági listából, újra felvétesse-nek. A törvényjavaslat vitája elé különösen a kisebbségi pártok részéről óriási érdeklődéssel néznek.

Napirend előtt Strafan kormánypárti polemizál Iorgával, ennek tegnapi interpellációjával kapcsolatban, melynek során Iorga egy besszarábiai tanárnót kommunista agitációval vádolt meg.

Ezután Rosenberg képviselő terjeszti be parlamenti iniciatívából az állampolgársági törvény revíziójáról szóló törvényjavaslatot.

Rátérnek a napirendre, melynek során szavazásra kerül az a törvényjavaslat, amely a Banca Central Coopertiva számára 250 millió lejt szavaz meg. A törvényjavaslat átment már a szenátusban és jogerőre emelkedése a parlament szavazatától függ. Meglepetésre a kamara jelenlevő tagjai közül csak 77-en adták le szavazatukat, melyek közül 12 a javaslat ellen szol. Az erdélyi nemzeti parasztpárti képviselők ugyanis tartózkodtak a szavazástól, mert így akarták megbosszulni Madgearut, aki a mezőgazdasági kamarák szövetségének elnökévé nem Mihai Serbant, hanem Potarca volt államtitkárt jelölte. A szavazás így semmis, mert a szavazatok nem érték el azt a számot, amelyet a törvény előír.

A szenátusban Orleanu liberális a gubona értékesítéséről szóló törvényjavaslatához szól hozzá és alkotmányellenesnek deklarálja. Hangsúlyozza, hogy a malmok szindikalizálásának terve ellentmond az alkotmány 5-ik paragrafusának, mely a szabad kooperációnak az elvét szögezi le.

Madgearu: A liberálisok is hoztak törvényeket kooperatívokról, amelyek éppen olyan alkotmányellenesek, mint ez.

Orleanu ez ellen tiltakozik és hangsúlyozza, hogy a liberálisok törvényjavaslati egészen más természetűek voltak, mint ennek a javaslatnak különösen az a passzusa, amely a malmokat erőszakosan szindikalizálja. Nem szavazza meg a javaslatot.

HIRDETÉS AZ OZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ ÚJ KELETBEN

Nem azt ölték meg, akit akartak és így a gyilkosok öngyilkosságot követtek el

Bucuresti-Bukarest, február 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A dobrudzsai Bazar-gic városkában tragikus gyilkossági dráma történt. Costea Basef kereskedő és sógora, Anton Nicolae, aki a kereskedő rövid áruüzletében tartózkodott, meggyilkolt egy inasgyereket és azután öngyilkosságot követtek el. Tancoff inasgyerek az üzlet előtt haladt el, amikor a két ember észrevette. A kereskedő és sógora összetévesztették valakivel az inasgyereket és több revolverlövessel leterítették.

A hat golyótól talált tizenöt éves fiú halálát okozta a földre Costea Basef és Anton Nicolae, amikor látták, hogy nem azt ölték meg, akinek a golyókat szánták, öngyilkosságot követtek el. Anton Nicolae a szájába lött és azonnal meghalt. Costea Basef a tenyerét lötte át.

A fiatal inas agonizál és válságos állapotban szállították kórházba. A dráma egyetlen életben maradt szereplőjét: Basefet, letartóztatták.

Baleset vagy merénylet?

Cluj-Kolozsvár, február 28. Kellemtelen incidens zavarta meg a Magyar Színház Mozgó szombat délutáni három órás előadását, amely a mozgószínház új korszakának megnyitó előadásaként szerepelt. Alighogy szétment a függöny s színpadi beállításban elhangzott a 4 ördög gyönyörű bevezető valcser, nagy robajjal lezuhant a színpad zsinórpadlásán felfüggesztett vadonatúj beszélő tölcser.

Az előadást természetesen nem lehetett folytatni s hirtelen fel kellett szelni a mozgószínház tartalék beszélő-gépét. Jó félórás szünet után lehetett

csak folytatni az előadást. A film maga így sem tévesztette hatását, de természetesen a tartalék gépen korántsem tudtak megfelelően érvényesülni a 4 ördög világhírű melódiái.

A nyomban megejtett házi vizsgálat megállapította, hogy a beszélőtölcser dróttainak három csavarját valaki kiszedte s ez okozta a gép lezuhanását. A színház igazgatósága ismeretlen tettesek ellen megtette a feljelentést. A megsérült gépet azonnal munkába vették s biztos, hogy vasárnap reggelre már ismét hibátlanul fog működni az ujonnan felszerelt készülék.

Felmentették a Cur Salom per vádlottait

Dr. Kertész Jenő fellebbezéssel élt az ítélet ellen

Cluj-Kolozsvár, február 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék Lupascu tanácsa ma délelőtt hirdette ki az ítéletet a Cur Salom perben. Az ítélet általános meglepetéssel szolgált, amennyiben a bíróság felmentette dr. Gara Ernőt a sajtó útján

elkövetett rágalmozás vádjá alól, a másod- és harmadfoku vádlottakat: dr. Kohn Hilel és dr. Pollák Sándor ügyvédek pedig, akik a feljelentés szerint információkkal szolgáltak Gara Ernő cikkeihez, ugyancsak felmentette a törvényszék.

Megérkezett Romániába az angol autótechnika szenzációja, a

Morris Commercial

teherautó, 1500—3000 kgr. hordképességig minden típus.

Mielőtt más gépet megtekintene, vagy megvenne, előbb nézze meg és győződjön meg, hogy a MORRIS COMMERCIAL teherautó felette áll a világ minden más gyártmányainak. India, Afrika és a Szahara sivatagjain keresztül, ahol egyik várostól a másikig a legkisebb távolság

1500—2000 km. utak egyáltalán nincsenek vagy használhatatlanok, ugyannyira, hogy más gyártmányú gépek számára a közlekedés lehetetlen a MORRIS COMMERCIAL teherautó különleges felépítése folytán akadály nélkül könnyen és biztosan tartja fenn a közlekedést.

Két differencialos és kapcsolószerényes, 10 kerekű speciális építésű

és teherbírási típusok biztosítják Önt arról, hogy bármilyen terepen, erdő, szántó-

föld, emelkedés, az időjárásra való tekintet nélkül könnyen, gyorsan és biztosan közlekedik.

Maximális teljesítmény és minimális fogyasztás

mellett olcsó üzemeltetést igényel. Vezetése könnyű, kényelmes, nem fárasztó, bárki számára könnyen elsajátítható.

Az összes többi gyáraknál előnyösebb fizetési feltételeket nyújt. Minden gépet 12 hónapon keresztül ingyen karbantart és garantiálja a gyár. Kérjen okvetlen prospektust.

Gyári lerakó:

Bucuresti, Cal. Dorobantilor 69—71

CLUJ, MORRIS SERVICE

Calea Dorobantilor 6

Raktár és lerakó, ahol minden típusát megtekintheti és kipróbálhatja

MORRIS COMMERCIAL

MORRIS-COMMERCIAL

Kolozsvári Mentők készpénz sorsjátéka!

Nyeremény garantálva és fizetve Banca Albina által

SOHA TÖBBÉ!

ily alkalom, hogy csekély 100 lejért gazdag ember ne lehessen, mert március 15-én 100.000 lejt, március 25-én 200.000 lejt és

április hó 1-én 1 millió lejt nyerhet

A cluji Mentők sorsjegy húzásain.

Siessen a vásárlással, amíg nem késő!

Sorsjegy kapható: dohány-hirlapáruda, borbélyoknál és uccai árusoknál, valamint 117 lej előzetes beküldése ellenében a Sorsjegyiroda Cluj, Str. Memorandului No. 16.

Nyeremény jegyzék hirlapilag közölve!

Az ítélet indoklásában Lupascu bíró elmondta, hogy dr. Gara Ernő újságírói szerepét teljesítette, amikor a károsult panaszait közölte. Nem tett egyebet, mint kritikával kísérte az eseményeket és azokból következtetéseket vont le. A bűncselekmény szándéka hiányzott az újságíró cikkeiből. Dr. Weszburg Chaïmnek és társainak nem kellett büntetendő cselekményeket elkövetniük, mert elegendő, ha magánjogi vétségeket követtek el. A bíróság beigazolta, hogy a társaság nem teljesítette az ígéreket, amelyeket a földvásárlóknak tett. A társaságnak székhelye nem volt Romániában és azáltal, hogy jeruzsálemi döntőbíró-ságot kötöttek ki, elvonták magukat a román állam szuverenitása alól.

Dr. Kertész Jenő nyilatkozata

A magánvadás képviselője, dr. Kertész Jenő fellebbezéssel élt az ítélettel szemben, míg Colfescu ügyész meg-

nyugodott benne.

A tárgyalás után beszélgetett a tántunk dr. Kertész Jenővel, aki az ítélettel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Nem ért váratlanul az ítélet, mert annak egész lefolyása alatt a tántunk által kreált atmoszféra ellen küzdtem. A felsőbb fórum kell, hogy döntsön ebben a perben, mely sok szempontból a legnehezebb komplexum. A szokványos perek, amelyek törvényszék elé kerülnek. Olyan nehéz probléma ez, amely az ügytől távolról elöl abszolút ismeretlen. Az ügy sokkal nagyobb megismerést igényel, ezért bízom a másodfoku bíróság ítéletében. A fellebbezés annál inkább kecses reménnyel, mert az első ítélet ellentmondásban van az igazsággal és a megállapított tényekkel. Ugyanakkor a bíróság többszöri nyeges eljárás szabálysértést követett.

Megszakadtak a tárgyalások Gandhi és az indiai alkirály között

Mosley és Oliver Baldwin kiléptek az angol munkáspártból új baloldali pártot alapítanak

London, február 28. New-Delhiből jelentik, hogy Lord Irwing indiai alkirály megbeszélésre kérte Gandhit, aki eleget tett a felhívásnak. A tárgyalások végzetével Gandhi kijelentette, hogy a fennálló véleménykülönbségek miatt egyidőre a tárgyalásokban újabb szünet következik. A Times távirata szerint az alkirály érintkezésbe lép az angol kormánnyal s közben újra meghallgatja a Round Table Conference-szon résztvevő mérsékelt hindu vezéreket, Sir Tey Saprut és Jayakhart.

Angol politikai körökben csalódást váltott ki az a hír, hogy Lord Irwing indiai alkirály és Gandhi tárgyalásai még most sem nyertek eredményes befejezést és hogy szükségessé vált a tárgyalások ideiglenes újabb megszakítása.

Attól tartanak Londonban, hogy az indiai kormányzat és a nacionalista kongresszus közötti megegyezés hiánya ismét életre kelti a polgári engedelmség meg-

tagadásának mozgalmát és a hinduk részvételét. A Daily Mail távirata szerint Gandhi lehangelten távozott alkirály palotájából s azt a kijelentette, hogy esetleg egy későbbi időben nem tartja kizártnak a tárgyalás újrafelvételének lehetőségét.

London, február 28. A Daily Chronicle szerint Mosley pártalakításában közösen áll és a pártvezér a napos manifestumot intéz a szigetország lasztóihoz, melyben megindokolja, miért vált szükségessé egy baloldali párt megalakítása Macdonald munkáspártjával szemben. Ezzel együtt jöl Oliver Baldwin, a volt konzervatív miniszterelnök fia is kilépett a munkáspártból. Oliver Baldwint a Mosley pártba csatlakozott.

Politikai körökben várják a Macdonald és Lloyd George közötti újabb tárgyalásokat.

Hallelujah!

Eredeti néger film sajtóbejelentője a Select-mozgóban

Aki a filmben sem agyoncsépett és unalmas, szerelmi romantikával teletűzdelt történetet keres, az egészen bizonyosan őszinte elragadtatással fogja elhagyni a „Hallelujah” című eredeti amerikai négerfilm előadását. A film rendezője: King Vidor nagyon hozzáértő és nagyon intelligens ember lehet, mert nem külsőségekre fektette a fősúlyt a „Hallelujah” megrendezésénél, hanem lélektani jellegzetességek megrögzítésére. Ezek pedig megrázó erejűek ebben a filmben. Egy primitív és mégis mélylelkű, egy naiv és mégis civilizatorikus hajlandósága nép folklorját, lelki és szellemi diszpozícióját érzékelteti a „Hallelujah”, ugyanazokat a szenvedéseket tárva fel, ugyanazokat az örömeiket és indulatokat szálaltatva meg, amelyek a fehér ember szenvedései és örömei.

Csakhogy a millió, a szín, a faji jelleg a négerknél minden érzésmegnyilvánulást, minden hiedelmet, minden szenvedélyt és jóságot felfokoz, impulzívabbá tesz. Művészetük, mely elsősorban zene-és táncművészet, éppen ezért van az impulziók közvetlen szolgálatába állítva. És a „Hallelujah” éppen azért kitűnő film, mert a zenei és táncművészlátásokat helyezi a cselekmény előterébe, ezzel fest alá minden érzelmi kitörést, min-

den cselekményt, ezzel színez alá mindent, minden drámai kitörést és idegnyereményt.

Forró, érzéki levegő csap felénk a egyes jeleneteiből, hogy pár perc múlva verejték kinja, a néger rajongás tiszimója hangozzék felénk a beszélőkéből. Különös értéket éppenséggel hangos rész jelent számunkra ebben a filmben. Gyönyörű néger-melódiák, togo, majd festői táncdalok élénkítik meg a filmet. A film cselekményét, mely veszen nő ki a fajta külső és belső szesztrajzából. Soha még ilyen közel a népai emberhez nem került ez az alapvető szép és érdekes emberfajta.

ebben a filmben. És ez azért van, mert film indokol, realizál, nem törekszik hatásokra, mint a legtöbb egzotikus filmeket ezideig láttunk. A sajtóbejelentő nagy sikert aratott a „Hallelujah” reméljük, hogy ezt a sikert az egyetemes közönség-siker is követni fogja.

Dohányzók!

Egyetlen ávegecske „Nicotan” által szokik a dohányzásról. Teljesen ártalmatlan. Ára 140 lej után

A. M. Nicotan, Bukarest

C. Mosilor 326. Számtalan elismerő

HIF

Uj Kelet az e bányágl vezető Főszervező: I Felelős szerkesztő Bukaresti a Hátszegi Ernő, Cikkeink utánnony megjelölésével

— Az angol kormány meg a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia elnöke. Lord S. Macdonald-kormány meg.

— Arviz borított a Győről jelentik, hogy a folyó vízszintje elborította Kisbabus részét. Az áradat a nagyszabású hőkölő tározót elöntötte. Az új folyamán a gépjárművek és is megjavítani, hogy a áradásától egyelőre

— A kolozsvári zsinat, mely már volt hirdette, közbejmarad és azt március 1-én kezdődött. A fellebbezés annál inkább kecses reménnyel, mert az első ítélet ellentmondásban van az igazsággal és a megállapított tényekkel.

Bukarestben is van ahová mindenki bizalommal fordulhat. Ez a „Forum” iroda, amely jogi, közigazgatási és pénzügyi ügyeket foglalkoztat. Ez a „Forum” iroda, amely jogi, közigazgatási és pénzügyi ügyeket foglalkoztat. Ez a „Forum” iroda, amely jogi, közigazgatási és pénzügyi ügyeket foglalkoztat.

— A tirolai tartományi tanács, mely már volt hirdette, közbejmarad és azt március 1-én kezdődött. A fellebbezés annál inkább kecses reménnyel, mert az első ítélet ellentmondásban van az igazsággal és a megállapított tényekkel.

— Meghűléses beteg, torokgyulladás, mely már volt hirdette, közbejmarad és azt március 1-én kezdődött. A fellebbezés annál inkább kecses reménnyel, mert az első ítélet ellentmondásban van az igazsággal és a megállapított tényekkel.

— A világhírű Citomozgató, mely már volt hirdette, közbejmarad és azt március 1-én kezdődött. A fellebbezés annál inkább kecses reménnyel, mert az első ítélet ellentmondásban van az igazsággal és a megállapított tényekkel.

— Erősen csökkent a cselekmény, mely már volt hirdette, közbejmarad és azt március 1-én kezdődött. A fellebbezés annál inkább kecses reménnyel, mert az első ítélet ellentmondásban van az igazsággal és a megállapított tényekkel.

— Al Caponet elítélt, mely már volt hirdette, közbejmarad és azt március 1-én kezdődött. A fellebbezés annál inkább kecses reménnyel, mert az első ítélet ellentmondásban van az igazsággal és a megállapított tényekkel.

— Akinek a gyomra meggyógyult, mely már volt hirdette, közbejmarad és azt március 1-én kezdődött. A fellebbezés annál inkább kecses reménnyel, mert az első ítélet ellentmondásban van az igazsággal és a megállapított tényekkel.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bánági szolidaritás napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
 Kiküldés utáni nyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Az angol kormány tagját választották meg a Nemzetközi Diplomáciai Akadémia elnökévé. Londonból jelentik: Párizsban a Nemzetközi Diplomáciai Akadémia elnökévé Lord Sankey lordkancellárt, a Macdonald-kormány tagját választották meg.

— Arviz borított el egy magyar községet. Győről jelentik: A Marcal vize az új folyamán áttörte gátját s az arviz elborította Kisbajos község háromnegyed részét. Az áradat a község uccáin 80 cm. magasságban hömpölyög. A hajléktalanná vált lakosságot a magasabban fekvő középületekben és iskolákban helyezték el. Az új folyamán a gátat sikerült annyira megjavítani, hogy újabb víztömegek kiáradásától egyelőre nem kell tartani.

— A kolozsvári zsidó Nőegylet teaterjátékja, mely mára, március elsőjére volt hirdetve, közbejött akadályok miatt, március 8-án, vasárnap délután öt órai kezdettel a Newyork színházban különtermében fogják megtartani.

Bukarestben is van már egy „Forum”, ahová mindenki bizalommal fordulhat jogi, közgazdasági és bármilyen egyéb ügyével. Ez a „Forum” az új magyar jogvédő iroda, amely jogvédelemmel kívül inasszók (dubiozók) vállalt és előnyös pénzkölcsönt folyósít. Hiteles fordításokat és gépirási munkákat vállal magyarul és bármilyen nyelven. Címe: Forum, Str. Brâncoveanu 10.

— A tirolai tartománygyűlés véglegesen elutasította Maltitz kapitány Ausztria területéről. Innsbruckból jelentik: A tirolai tartománygyűlés Maltitz kapitány kiutasítását véglegesen ellenbeadott fellebbezést elutasította s kötelezte Ausztria elhagyására. A kapitányt úgy látszik alaposan vádolták meg, hogy politikai gyilkosságokat elkövetett németországi nemzeti szocialisták külföldre menekülését lehetővé tette és őket rejtegette.

— Meghűléses betegségek, nátha, influenza, torokgyulladás ellen biztos oltalmat nyújt Anaocot pasztilla rendszeres szedése. Egy fiola ára 37 lej.

— A brüsszeli expresszvonaton meggyilkolt egy budapesti kereskedőt. Budapestről jelentik: Schwartz Viktor kereskedőt, ki a londoni árumintavásárra utazott, hazautaztatában, Lüttich és Louvain között, kalapáccsal, vagy más tompa tárgyval leütötték. A fülke, ahol a gyilkosság történt, csupa vér és tele van duadási nyomokkal. A rendőrség szigorú nyomozást indított meg a borzalmas gyilkosság ügyében.

* A világhírű Citomoll borotvakrémmel szappan, víz, ecset és bedörzsölés nélkül mindennap két perc alatt tökéletesen megborotválkozhat.

— Erősen csökkent a világ nyersvas- és acéltermelése. Londonból jelentik: A világ nyersvas- és acéltermelése az elmúlt év folyamán az 1929. évhez viszonyítva erősen csökkent. A legnagyobb a visszaesés Lengyelországban, de igen jelentős a csökkenés az Egyesült Államokban, Németországban és Angliában is. A francia vas- és acéltipar termelése miniatális visszaesést mutat s most Európában vezető helyre került.

— Al Capone elítélték. Csikágóból jelentik: Al Capone Csikágóban jövedelmi adócsalás miatt 5000 dollár pénzbüntetést és elítélték. A banditavezér évek óta nem adóvallomást s ezzel követte el a bűntudatát a sikert az egyetemességét.

— Akinek a gyomra fáj, bélműködése megkezdett, mája megnagyobbodott, étvágya nincs, emésztése elgyengült, nyelve sárga, annak naponta egy pohár keserűes „Ferenc József” keserűvizet adni kell. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a Ferenc József víz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas. A Ferenc József keserűvizet gyógyszertárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

Amikor az operaénekes a haditechnika fejlesztésén töri a fejét

Pataky Kálmán légi gáztorpedót talált fel

A nemrégiben Kolozsváron nagy sikerrel vendégszerepelt művész találmányát angol-belga pénzcsoport vette meg

Bécs, február 28. Pataky Kálmán, a bécsi Staatsoper világhírű tenoristája, aki tavaly Kolozsváron is nagy sikerrel vendégszerepelt a Magyar Színházban s aki legutóbb Budapesten vendégszerepelt és betegsége miatt kénytelen volt fellépésének sorozatát megszakítani, nemcsak énekelni jött Budapestre, de azért is, hogy itt tárgyalásokat folytasson egy angol pénzcsoport megbízottjával. A tárgyalás középpontjában nem kisebb dolog áll, mint Patakynak fontos találmánya a gázháborúval kapcsolatban.

A művész valamikor tüzérfőhadnagy volt és előszeretettel foglalkozott technikai kérdésekkel. A háború alatt légi gáztorpedót talált fel, amelyet közvetlenül az összeomlás előtt, a bécsi Arsenal kísérleti osztályán be is mutatott. Találmányának lényege abban áll, hogy a mérges gázokkal megtöltött ballonszerű légi torpedót elektromos hullá-

mokkal az ellenséges állások felé irányíthatják és ott létszesszerűen időpontban felrobbantathatják. A leszerelés után Pataky találmányán még több lényeges javítást végzett, közben azonban operaénekesi tanulmányait folytatta és a kísérletezéseket abbahagyta.

Már-már megfeledezett a dolgról, amikor a múlt évben a salburgi ünnepi játékok alkalmával megismerkedett egy angol mérnökkel, akinek fellelőtte kísérletezéseit. A mérnök a legnagyobb angol hadfelszerelési gyárak egyikének vezetőembere, aki a találmány szabadalmaztatására és kihasználására egy angol-belga pénzcsoportot hozott össze, akik a közeljövőben megkötendő szerződés értelmében hirtelen a szabadalom gyártására létesítendő gyár bruttó bevételének hét százalékát engedik át a feltalálónak és erre a szerződés aláírásakor tekintélyes összeget, mint előleget folyósítanak.

— A rendes bélműködés alapja az egészségnek. Este 2—3 szem Artin dragée reggelre normális ürülést biztosít. Kérje orvosától. Olcsó.

— Leépítenek a német állami üzemek. Berlinből jelentik: Az állami üzemek kényszerű leépítései növelik a munkanélküliek számát. Közelebről számolni kell hatszázezer munkás elbocsátásával. Minden jel arra mutat, hogy a munkanélküliek száma rövidesen megközelítheti, sőt túl is haladhatja a hatmilliószámot is.

— A szovjet vasárnaprendeléseket tesz Csehszlovákiában. Párizsból jelentik: A berlini szovjetképviselőt tárgyalásokat folytat a csehszlovák ipari érdekeltségekkel vasáru exportjáról. Alállítóg olyan tételekről van szó, amelyek minden eddigi exportot felülmúlnak.

— Intenzív munka intenzív táplálkozást igényel. Az Ovomaltine koncentrált tartalmazza az energia forrásul szolgáló tápanyagokat. Minden dolgozó ember reggelire, uzsonnára Ovomaltine-t használjon

NAPROL-NAPRA

* Rigába tegnap megérkezett a negyedik oroszországi aranyzállomány, amelynek címzettje a német Birodalmi Bank. A szovjet ezuttal 8000 kilogramm aranyat küldött Németországba. Az összes Oroszországból szállított arany mennyisége ezzel 29 ezer kilogramm emelkedett.

Madridi jelentés szerint Orlegai y Gosset író, a köztársasági liga elnökét a merudai törvényszék igazgató beszéd tartása miatt hat hónapi fogságra és ezer pezeta pénzbüntetésre ítélte. Az ügyész fellebbezett, mert a törvényszék nem honorálta az ő javaslatát, amelyben a vádlott ellen hat évi börtön kiszabását kérte.

A spanyolországi Bayadosban két csendőr szerelemföltételezés miatt párbajt vívott csendőrségi löfegyverekkel. Addig lövöldöztek egymásra, amíg egyikük halotn esett össze. A fegyverpárbaj győztesét elfogták.

* A lengyel felsősziléziai Kattowitz kerület egyik községében egy kikapós menyecske a gyógyszerértárból arzenikumot akart szerezni, de a gyógyszerész ártalmatlan port adott el s értesítette férjét az asszony mérgezési kísérletéről. A férj ezután figyelte a feleségét s észrevette, hogy valamit poharába kevert, de nem szólt semmit s az italt felhőpintette. Később rosszul lett a szülést színlét, majd úgy tett, mintha eszméletét vesztené, elterült a földön s mozdulatlan maradt. Az asszony ekkor elrohant hazuról s kevés idő múlva egyik legújabb gavadéjával tért vissza s együtt kitervelték, hogy a halottnak hitt férjét felkasztyák, hogy úgy tűnjék fel, mintha öngyilkosságot követett volna el. Amikor azonban a terv véghezviteléhez fogtak, a férj talpraugrott s előbb az udvarlót, majd az asszonyt olyan alaposan verte el, hogy mindkettőjüket kórházba kellett szállítani.

A szovjetdumping elleni védekezésre hivatott kereskedelmi szövetség a jövő héten alakul meg Londonban a politikai és a gazdasági élet előkellőségeiből rekrutálódó vezetőséggel. Az alakuló gyűlés az Albert-Hallban lesz. A lapok szerint a kommunisták meg akarják zavarni az alakulást s valamilyen rendbontó akcióra készülnek a gyűlés időpontjára.

A Bajor Alpokban tíz nap óta megszakítás nélkül havazik. Obingban egy gőzfűrészüzem teteje a ránehezedő hó alatt beroskadt, a gerendák a gépberendezést összetörték. A havasi elszórt házzakkal semmi összeköttetés nincsen, mert helyenként 4—5 méter magas a hó.

Moszkvai jelentés szerint közelebről új szabotázs-per kerül tárgyalásra, melynek tizenegy vádlottja bevallotta a német, francia és angol szociáldemokráciához való titkos kapcsolatát és azt a szándékot, hogy idegen segítséggel a szovjetkormány erőszakos eltolását vették tervebe.

Primăria Municipiului Cluj
 No. 3132/1931.
ANUNȚ DE LICITAȚIE
 Primăria Municipiului Cluj publică concurs pentru 5000 kg. ciment portland necesar la lucrările în regie a echipei de asfaltare. Materialul se va preda depozitului Serv. tehnic Cluj Str. Crișana No. 43 imediat după aprobarea licitațiunii.
 Ofertul va depune o garanție de 5 lei sută în numerar sau efecte garantate de stat.
 Caetul de sarcini, devizul se pot vedea zilnic între orele 11—13 a. m. în biroul Serv. tehnic unde se vor da și toate deslușirile.
 Valoarea devizului 16.500 Lei (Sasepe zecemiiicisute) Lei.
 Licitația se va ține în sala de ședințe a Primăriei Municipiului Cluj înaintea Comisiei de licitațiuni la 26 Martie 1931, ora 11 a. m.
 Cluj, la 24 Februarie 1931.
 Primăria Municipiului Cluj

Fehér hét!!

Szabó Jenő

Nagyáruházában Cluj, Telefon 4-79

1 m Opál batiszt 19	1 m Ágynemű damast 90 cm 68
1 m Román vászon 19	1 m paplan lepedő vászon 110
1 m Mosott vászon 25	1 m Független grena- dín 150 cm 58
1 m gyermek fehér- nemű vászon 29	1 drb Damast eke- ző szalvéta 25
1 m 80 cm széles vászon 33	1 drb Alsó lepedő szegve 175
1 m Fehérnemű vászon 39	1 drb Abrosz 6 szal- vétával 110
1 m Ágynemű vá- szon I-a 47	1 d b Frot.ir törül- köző 65
1 m Alsónadrág cöpper I-a 65	6 drb Káves szal- véta 36

Figyelem!

Crep de chine az összes báli és estélyi színekben Lei 195
 Kérem kirakataim megtekintését!

Fehér hét! Fehér hét!

...ka!
 ...a által
 ...lehesen, mert
 ...000 lejt és
 ...nyerhet
 ...késő!
 ...és uccai árusok-
 ...orsjegiroda Cluj,
 ...!
 ...után beszélgetést fo-
 ...ész Jenővel, aki az új
 ...ban a következők
 ...váratlanul az itél-
 ...sz lefolyása alatt a sa-
 ...moszféra ellen kelle-
 ...lsőbb fórum kell, hog-
 ...perben, mely sokk-
 ...ebb komplexum, mi-
 ...erek, amelyek törvé-
 ...Olyan nehéz probl-
 ...az ügytől távolall-
 ...meretlen. Az ügy se-
 ...gismerést igényel
 ...másodfoku bíróság
 ...lebbezés annál inká-
 ...nyel, mert az első-
 ...lásban van az indok-
 ...llapított tényekkel,
 ...bírószak többször-
 ...szabálysértést követ-
 ...yalások
 ...ly köz-
 ...munkáspártból
 ...k
 ...galmát és a hinduk pa-
 ...A Daily Mail távir-
 ...ehangoltan távozott
 ...ból s azt a kijelen-
 ...eg egy későbbi időp-
 ...kizárták a tárgyalá-
 ...lehetővé tette.
 ...ár 28. A Daily Ne-
 ...at Mosley pártalak-
 ...pártvezér a napok-
 ...téz a szigetország-
 ...en megindokolja, ha-
 ...gessé egy baloldali m-
 ...tása Macdonald mé-
 ...szemben. Ezzel egy-
 ...win, a volt konzerv-
 ...a is kilépett a munk-
 ...Baldwin a Mosley-
 ...ott.
 ...ben várják a Macdon-
 ...közötti újabb tárg-
 ...ezzel színez alá min-
 ...mai kitörést és idill-
 ...vegő csap felénk a f-
 ...l, hogy pár perc m-
 ...a néger rajongás-
 ...ozzék felénk a besz-
 ...lönös száméket épen-
 ...ent számunkra ebbe-
 ...rü néger-melódiák,
 ...táncdalok élénkítik
 ...eselekményét, mely s-
 ...ta külső és belső ter-
 ...a még ilyen közel es-
 ...került ez az alapj-
 ...ekes emberfajta,
 ...és ez azért van, me-
 ...izál, nem törekszik o-
 ...legtöbb egzotikus f-
 ...látunk. A sajtóbe-
 ...re itélték. A bandit-
 ...aratott a „Hallelu-
 ...t a sikert az egyet-
 ...selekményt.
 ...— Akinek a gyomra fáj, bélműködése
 ...egreked, mája megnagyobbodott, étvá-
 ...ra nincs, emésztése elgyengült, nyelve
 ...sárga, annak naponta egy pohár
 ...ermészetes „Ferenc József” keserűviz-
 ...adni kell. Kórházi bizonyítványok elismerik,
 ...hogy a Ferenc József víz biztos és kel-
 ...lemes hatása következtében állandó hasz-
 ...latra rendkívül alkalmas. A Ferenc
 ...József keserűvizet gyógyszertárakban, dro-
 ...eriákban és fűszerüzletekben kapható.

KÖZGAZDASÁG

Négyszázmillió lej körül folyik a harc néhány cukorgyár és negyvenezer répa-termelő között

Bucuresti-Bukarest, február 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviden megírtuk, hogy a legutolsó cukorleszállítási konferencia eredménytelenül zárult. Manolescu beszédében rámutatott arra, hogy a cukorfogyasztás súlyosan visszaesett, az állam bevétele a cukortaxákból aggasztó mértékben csökkent. Ennek oka az, hogy a fogyasztókönység lemond a cukor-fogyasztásról, mert nem tudja megfizetni a jelenlegi magas árakat.

A cukorgyárosok nevében Dinerman, a Banca Moldova vezérigazgatója válaszul és kijelentette, hogy a cukorgyárosok hajlandók engedni az eddigi árából, ha:

1. az állam mérsékli a cukorra kivett taxákat,
2. ha a cukorrépa-termelők olcsóbban adják a cukorgyártáshoz szükséges cukorrépa.

Egy másik konferencia is volt a kereskedelmi minisztériumban. Ez a cukorgyárosok és a cukorrépa-termelők

között folyt le.

A gyárosok és a cukorrépa-termelők között hetek óta tartó konfliktus van, melyet még eddig nem sikerült elsimítani. A tavaly megkötött megállapodás szerint a gyárosok minden beszállított vagon cukorrépára a leszállítás alkalmával nyolcezer lejt fizettek és most kellene kifizetniük a hátralékos 3300 lejt.

A cukorgyárosok azonban arra hivatkoznak, hogy a termelt cukor nagyobb részét csak külföldön tudták elhelyezni, dumping-áron és súlyosan ráfizetnének, ha a cukorrépa-termelőknek kénytelenek volnának a vagononkénti 11300 lejt teljes árat megfizetni.

Ez a vagononkénti 3300 lejt különbség összesen 400 millió lejt tesz ki. Ennyi a vitás összeg. Negyvenezer répa-termelő áll szemben néhány cukorgyárral. Egyik oldalán a jogos igény, a másik oldalán a hallatlan falánkság. Vajon melyik oldalra billen majd a 400 millió lejt?

Értesítés. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara köztudomásra hozta, hogy az energiatörvény értelmében a bármilyen természetű energia telepek tulajdonosai kötelesek a Kereskedelmi és Ipar Minisztériumnak kimutatást küldeni, amelyek tartalmazzák: a) erőgépek milyensége és száma, (gőzgépek, vízturbinák, Diesel motorok stb.) b) rendes körülmények között ezek lörejeje, c) működésbe vétel ideje. Ezek az adatok a kereskedelmi és ipari minisztériumnak 1931 évi március 15-ig előterjesztendők.

Színház—Mozi

— Hevesi Piroška és Pfeiffer Alfréd növendékeinek hangversenye március hó 5-én, csütörtökön este fél 9 órakor lesz a katolikus gimnázium dísztermében művészi nívós műsorral. Programok Lepage, Király és Ellenzéknl kaphatók.

Roman Opera műsora

Vasárnap, márc. 1 (délután): Hoffmann meséi.

Hétfő, márc. 2: A trubadur. Vittorio Fullin híres olasz tenorista vendégfellépésével.

Kedd, márc. 3: Urhatnám polgár.

Szerda, márc. 4: Aida. Vittorio Fullin híres olasz tenorista vendégfellépésével.

Csütörtök, márc. 5: Urhatnám polgár.

Péntek, márc. 6: Parasztbecsület és Bajazzók. Vittorio Fullin híres olasz tenorista vendégfellépésével.

Szombat, márc. 7: Hamlet (Prózaelőadás)

Vasárnap, márc. 8 (délután): Urhatnám polgár.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJANAK KÖZLEMÉNYEI

A tokiói japán dalszínház vendégjátéka.

Kedden este tartja meg egyetlen estére terjedő vendégjátékát a világhírű tokiói Kabuki-dalszínház. A japán együttes kedden délelőtt érkezik Kolozsvárra. Harminc hat tagból áll az exotikus társulat, amely két vagon saját díszlettel és kosztümmel utazik s páratlan sikerrel debütált Párizsban, Londonban, Berlinben, Bécsben és Budapesten.

A japán társulat műsora a következő: először a Szerlem cseresznyevirágzás idején című táncjátékot adják elő. Ez a játék a tokiói géza-negyed életébe vezet bennünket s a kurtizánok színes, tarka életének különlegességeit mutatja be a némaidőben, a dal és tánc eszközeivel. Ezután következik Tokajiro Tstui híres rókatánca,

mert azokkal szemben akik kötelezettségüknek nem tesznek eleget, a törvény által előírt büntetések fognak alkalmaztatni.

Kiállítások Londonban és Newyorkban. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara az érdeklődők tudomására hozza, hogy a vegyszerek gyártásához szükséges angliai gépek kiállítása Londonban ez évi július 15—18. között, a XIII-ik vegyipari kiállítás pedig Newyorkban ez évi május 4—11. között lesz megtartva.

majd az álarcos tánc, utána pedig a japán népies tánc. Ezután a Szunnyadó végzet című három képből álló játék következik, amely a harakiri, a japán hagyományos öngyilkosság körül forog és annak minden véres miszticizmusát feltárja. Végül pedig a Mitsuhide című Kabuki-darab zárja be a páratlanul változatos és színes műsort.

Lehár Ferenc sürgönye Janovics Jenőhöz. Tegnap este zsufolt ház előtt, óriási tetszés mellett mutatta be a Magyar Színház Lehár Ferenc legszebb, legújabb operettjét, a Frederikát. A nagy komponista aki maga akarta dirigálni a kolozsvári premiert, ma a következő táviratot küldte Janovics Jenőnek: „Orvosaim utasítására kénytelen voltam a leipzig operaházban a Schön ist die Welt premierjét s brémai, göttingeni, augsburgi premierjeimet is lemondani stop végtelenül sajnálom, hogy kolozsvári látogatásomat is el kell halasztanom stop valóban lehetetlen most jönnöm stop Kérem Karácsonyi Illyt és a többieket is nevében szívélyesen üdvözlölni. Lehár“.

Március 16! Alig van ember Kolozsváron, aki fel nem jegyezte volna ezt a dátumot. Március 16-án tartja egyetlen hangversenyét Szigeti József, a világhírű magyar hegedűművész. A jegyeket részletfizetésre is meg lehet váltani a Magyar Színház pénztáránál, az Ellenzék könyvosztályánál, vagy a Romania Artisticánál.

Blanco Posnet elárultatása. Bernhard Shaw legtekélyesebb, színpadra leginkább illő darabja kerül színre szerdán este a Magyar Színházban. Ugyanekkor, magyar nyelven először adja a színház Curt Götz ragyogó kis szatirját, amelynek címe: A háztető verebe. Az előadásban a vasutasok, az építőmunkások és a nyomdászok dalkarai is részt vesznek, a fő szerepeket pedig Földényi, Tóth Elek, Fekete Mihály, Tompa, Komár Juliska, Miklóssy Margit, Bárdi Teréz, Benes Ilona, Balázs, Selmeczy, Nyerges, stb. alakítják.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Vasárnap este 9: Frederika. (Lehár Ferenc nagyoperettje, másodsor. 33. A. bérlet. Ssz. 203.)

Hétfő fél 9: Frederika. (Lehár Ferenc nagyoperettje, harmadsor. 33. B. bérlet. Ssz. 204.)

Kedd fél 9: A tokiói japán dalszínház 36 tagu együttesének zene-, géza- és balettkarának egyetlen vendégjátéka. (Felemelt helyárak. Bérletszűnet. Ssz. 205.)

Szerda fél 9: Blanco Posneti elárultatása (Shaw-darab, először) A háztető verebe. (Kurt Götz-darab, magyarul először). Az építőmunkások, a vasutasok és nyomdászok dalkarainak részvételével. Bevezeti: Salamon László. Bérletszűnet. Rendes helyárak. Ssz. 206.

Csütörtök fél 9: Lear király. (Uj szcenirozásban. 29. Premiérbérlet. Ssz. 202.)

Péntek fél 9: Csárdáskirálynő. (Karácsonyi, Kertész, Nádor, Ihász fellépésével. 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozhelyárakkal. Ssz. 203.)

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI
Vasárnap, március 1.

Bukarest. 10.15: Gyermekóra. 12.50: Grammfón. 16: Zenekar. 19: Grammfón. 20: Zeneszerző est. 21.30: Uzenetek.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. Utána: Egyházi zene. Majd: Zenekari hangv. 2: Grammfónhangv. 3: Rádióélet gyermekdelutánja. 4.15: Rádió Szabadegyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 7: Reklám és művészet. — 7.30: Gül Baba című operett. Majd: Cigányzene.

Bécs. 22.55: Zenekari hangv.

Berlin. 22.30: Hangv.

Frankfurt. 21.45: Kamarazene.

Lipscse. 20.30: Dalok szöveg nélkül. — Mendelssohn, Rubinstein, Csajkovszkij, Debussy, Liszt, Chopin, Schubert művei.

Varsó. 23: Táncczene.

Poznan. 20: Népszerű zene.

Riga. 21.05: Operettrezsledek.

Milánó. 20.55: Opera.

Róma. 20.40: Szimf. hangv. Corelli, Beethoven, Martini, Mumle, Bizet, Bellini, Wagner művei.

Prága. 19.30: Offenbach: Szép Heléna c. operettje.

Pozsony. 16: Rádiózenekar.

Stockholm. 19.15: Szimf. hangv.

Hétfő, március 2.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek. 12.50: Grammfón. 16: Rádiózenekar. — 17: Hírek. Időjelzés, 19: Grammfón. — 19.30: Német lecke. 20: Szimf. hangv.

Budapest. 9.15: Rádió házikvartett. 9.30 Hírek. 12.05: Hangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. — 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Novellák. 5.30: Hangv. Bach, Kreisler, Beethoven, Chopin, Gerschwin, Strauss, Dohnányi, Wieniawsky, Sarasate, George, Gerschwin művei. 6.30: Német lecke. 7: Előadás. 7.30: Magyar dalest. 8.30: Diszszemle a vérmezőben, felolvasás. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Majd: Cigányzene.

Bécs. 19.30: Vasa Prszihoda hegedűhangv. Mozart, Csajkovszkij és Paganini D-dur hegedűhangversenyei. 22.15: Zenekari hangv.

Berlin. 21.10: Régi és új operarészletek.

Frankfurt. 19.35: Hangv. Gluck: Orfeusz, Krzsenek: Hegedű- és zenekari hangv. Bruckner: VIII. szimfónia.

Hamburg. 20.15: Szimf. hangv. Graener Sanscoucci fuvolák, Dvorák: A-moll hegedűverseny, Beethoven: V. szimfónia.

Lipscse. 21.40: Dalest.

Varsó. 20.30: Népszerű hangverseny. — 22.15: Grammfón.

Kattowitz. 22.15: Közzene.

Milánó. 20.30: Könnyű zene.

Róma. 20.40: Könnyű est.

Prága. 20.45: Rádiózenekar.

Pozsony. 16.30: Smetana hangv.

Brünn. 20.15: Smetana hangv.

Belgrád. 20: Grammfón. 22.40: Rádiózenekar. Krsztics: Kostana nyitány, Csajkovszkij: Anyegin, Smetana: Eladott menyasszony.

Oslo. 22.05: Külföldi állomások.

Stockholm. 22: Ének és zongoraverseny.

Toulouse. 24: Spanyol dalok. — 24.15: Bécsi zene. 24.30: Táncczene.

Nyílttér *)

Hogy vevői sok évtizedes pártfogásáért honorálja a Derby cipőgyár, a tavasz szezon alkalmából sorozatos rendkívül meglepetéseket készített elő. Így többek között a folyó év március hó 1 és április 14 közötti időben fióküzleteinkben készpénzért vásárolt minden pár cipővel egyidejűleg sorszámmal ellátott egy-egy sorsjegyet díjtalanul adunk igen tisztelt vevőinknek. A sorsjegyek az alanti leírás szerint 100.000.— összegű készpénz ajándék sorsolásában vesznek részt.

1 drb. főnyeremény	—	—	Lej 25.000
1 drb. nyeremény	—	—	Lej 10.000
5 drb. nyeremény á 5.000	—	—	Lej 25.000
5 drb. nyeremény á 2.000	—	—	Lej 10.000
30 drb. nyeremény á 1.000	—	—	Lej 30.000
			Lej 100.000

Első húzás 1931. március 25., második húzás 1931. április 15.

Ezen sorsolás közjegyzői tanúsítvánnyal minden fióküzletünk kirokátában ki van téve. Huzás dr. Popa Georgehe kir. közjegyző irodájában, Oradea, Str. Cosbuc Nr. 7.

Derby Cipőgyár R. Oradea

*) E rovatban közöltékért felelősségem nem vállal a Szerk.

Apró hirdetések

Kiadó nyomdahelyiség. Az Egyetem ucca 3. sz. alatti nyomdahelyiség nyomdája üzem vagy más célra is május 1-re bérbe adó. Értekezhetni dr. Sebestyén József ügyvédnél, Piata Unirii 20.

„EXPRESS“

lib ahuscarnok
כשר של פסח

Szállítok frissen olvasztott libaszirt 75 lejért, libabört 65 lejért kilogrammját, minden mennyiségben. Füstölt hus, stb.

FRIEDMANN M. cég Oradea
Piata Mihai Viteazul 11

Modern kétszobás lakás azonnalra adó. Értekezhetni Egyetem ucca 3. B. felügyelőnél.

Modern háromszobás lakás azonnalra adó. Értekezhetni Str. Basarabia (Egyetem ucca J. ucca) 10. Házfelügyelőnél.

Fogászati rendelő, praxissal, nagy roszban, nőtlen izr. vallásu fogorvos átadó. Érdeklődni: Kammer Cluj, Str. Jorga 21.

A legújabb divatu kézimunkák megérkeztek Fisch Böske kézimunkaszalonnába, Malom u. 16.

Önálló levelező- és könyvelő, magán német gyorsírásstudással, perfekt rosz vállalt óras levelezést és könyvelést, minisztrativ szervezést és minden irrandót. Megkeresések „Adminisztratív” jellegre a kiadóba kértnek.

Jó családból való, 42 éves, vagyos kereskedő szép, emeletes, tehermentes tulajdonosa, nősülne megfelelő hozományal. Ajánlatok „Harmonizáló” jellegű kiadóba.

Kiadó májusra kétszer háromszobás modern lakás. V. Malom u. 16. Értekezhetni titkári irodában.

Kiadó májusra kétszer háromszobás modern lakás. V. Malom u. 16. Értekezhetni titkári irodában.

Régi, előkelő biztosító társaság Törvényes agilis, garanciaképes képviselőt keres. Ajánlatok „Produktiokepes” jellegű kiadóba.

Közéiskolai tanulókat felelősségükért jutányosan előkészít egyetemre. Cím a kiadóban.

A próféta gyermek

Edmond Fleg megrázó zsidó regénye
Ára 100 lej és portó
KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁIVÁRÁN

XIV. ÉVF
Cluj—Ko
márc
5691 É

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

De a zsidó nyujtotta

Irta: Dr.

Egy régi legegondolkozott, ráa udvarában rémséges rabzoni: mi búne le hogy ugy és ar világ egyetlen éves példatlan jogosult a kérdé zsidóságnak, hog létének és táma fenn tudott mara nul részt vett és. lődésének irányít ténét világitelt vételt, kedvezést di fel magát eg meg már böles az emberiség es csak egy történet tatni, mely élesen talításra, mely ö külön csapason é mények elterhetn kor jellemző a z megérteti, miest tartották fenn a

Az első zsidó o babilon világbirod király döntötte m évvel megelőzte a és a vele ellenszög egy megbízható Ezért mingyárt megengedte, hogy tal elhurcolt zsi roszban, nőtlen izr. vallásu fogorvos átadó. Érdeklődni: Kammer Cluj, Str. Jorga 21.

Achasveros, vagy es perza király, mot meghódította, Salamisnál csufos szeszélyes kényur tengert megkorbáca da egyszer a teng tult. A szentírás terien jellemzi e uralkodót, aki egy nemteljesítéséért is kivégeztette. E egy Hámán nevű mánya élére, aki intézte a hatalmas Hámán, miért miés zán mellékes, — m dó Mordechájra és tani. De nem volt e decháj életére tört, decháj egész fáját, irtani. Milliokat egyrtani. Tehát a király e ágót és rendeletet